Θησαυρός
ΕΤΟΣ Β' ΑΡΙΘ. ΤΕΥΧΟΥΣ 86
Ἐκδόται: Ἑταιρία «Κ. Ν. Παπαγεωργίου καὶ Σία»
Οἰκονομικὸς Διευθυντής:
Κ. Ν. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ
Διευθυντὴς Συντάξεως:
ΑΠ. Ν. ΜΑΓΓΑΝΑΡΗΣ
Γραφεῖα: Σανταρόζα 5. Ἀθῆναι
Τηλέφωνον 29.967
Συνδρομαί:
Ἐτησία ἐσωτ. Δρ. 250. Ἑξάμ. 125
Ἐτησ. ἐξωτ. Λ.Α. 1.10. Ἀμερ. Δ. 6
Ὑπεύθυνος Συντάξεως: Ἀπ. Ν. Μαγγανάρης.
Καλλ. συνεργάτης: Κ. Παπαδόπουλος
Προϊστ. Τυπογραφείου: Κ. Τούντας

Αθ 28 Ιαν. 1940

Κυριακὴ 28 Ἰανουαρίου 1940

Ἐντελῶς ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΠΟΙΗΤΙΚΗΣ!

Κάποιος ἐφευρετικὸς συνάδελφος, ὁ κ. Μαυρεπῆς, ἔχει ἐκδόσει τὸν ὀλλενδόρφον τῆς Ποιήσεως!... Εἶν' ἕνα μικρὸ λεξικὸ ποὺ περιέχει... ὁμοιοκαταληξίες!

Ὅποιος θέλει νὰ γίνῃ Παλαμᾶς ἢ Μαλακάσης, ἀνοίγει τὸν ὁδηγὸ τοῦ κ. Μαυρεπῆ καὶ αὐθωρεὶ σκαρώνει ποίημα!... Ἐννοεῖται ὅτι καὶ ὁ συγγραφεὺς τοῦ ὁδηγοῦ... ἔχει λάθη στὶς ὁμοιοκαταληξίες, π. χ. ἀναφέρει τὸ «ἔκλαψα» ὡς ὁμοιοκαταληξία... τοῦ «ἐγύρεψα», ἀλλ' αὐτὸ ἐπὶ τέλους δὲν παίζει ρόλο! Τὸ κάνουν καὶ δόκιμοι ποιηταί, ἰδίως μάλιστα στιχουργοὶ τῶν ἐπιθεωρησιακῶν ταγκό! Τὸ γεγονὸς εἶνε ὅτι ὁ κ. Μαυρεπῆς θὰ δημιουργήσῃ ἀφθονωτάτην ποιητικὴν παραγωγήν. Π. χ. ἀγαπᾷ ἕνας μίαν ποὺ τὴν λένε «Μπεμπέκα». Θ' ἀνοίξῃ τὴ σχετικὴ σελίδα, θὰ διαβάσῃ τὶς ρίμες καὶ θὰ συγγράψῃ ἀμέσως τὸ ἑξῆς ἀριστούργημα:

«Ἄχ, Μπεμπέκα, ἄχ! Μπεμπέκα,
εἶσ' ἡ πιὸ ὄμορφη γυναίκα,
κάνεις δὲ ἐσὺ γιὰ δέκα,
εἶσαι ὑψηλὴ σὰν στέκα.
ἄχ! γιὰ σὲ θὰ πάω στὴ Μέκκα,
μὰ μὴν εἶσαι πιὰ ζευζέκα
κι' αὔριο νάρθῃς, Μπεμπέκα,
στὴ γωνιὰ Ἐρμοῦ καὶ Λέκκα!»

Ἂν πάλι θέλῃ νὰ τῆς ἐκφράσῃ τὸν ἔρωτά του, θὰ διαλέξῃ φυσικὰ τὴ λέξι «ἔρως», ὁπόταν θὰ γράψῃ·

«Πᾶμε, φῶς μου, σ' ἕνα μέρος
κάτωθεν ἑνὸς ἀστέρος
νὰ σοῦ πῶ ἰδιαιτέρως
τ' εἶν' ὁ Ἔρως.
Ἄχ! μ' ἐσὲ θὰ γίνω γέρος
ἐὰν ἄλλος καβαλλιέρος
σοῦ πῇ λόγια τοῦ ἀέρος
τὸ χειμῶνα ἢ τὸ θέρος»!

Μπορεῖ ὡστόσο νὰ διαλέξῃ τὴ λέξι «ἀγάπη» καὶ νὰ στιχουργήσῃ ὡς ἑξῆς:

«Πῶς μὲ σφάζει ἡ Ἀγάπη
ὅπου μοιάζει μὲ χασάπη
θὰ πνιγῶ μ' ἕνα τσουράπι
ἢ θὰ πιῶ κινίνου χάπι
ἂν θὰ βρῇς ἄλλον ἀγάπη
ἢ λευκὸν ἢ καὶ ἀράπη
νὰ τὸν κλείσῃς στὸ ντουλάπι»!

Θὰ πῆτε, αὐτὰ θὰ εἶνε καλύτερα ἀπὸ μερικὰ τῶν «νέων ποιητάρων» καὶ πάντως θὰ ἔχουν περισσότερο νόημα ἀπὸ τοὺς στίχους τοῦ κ. Εγγονοπούλου. Συμφωνῶ! ΕΥ.—

Α. ΣΚΟΥΤΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

Μελέτη Ἱστορίας καὶ Θρύλου

ΟΡΦΕΥΣ

Ξεχύνοντας μὲ τοὺς τόνους τῆς λύρας του τοὺς ὠκεανοὺς τῶν εὐγενικῶν αἰσθημάτων ποὺ πλημμυρίζουνε τὴν καρδιά του, τὸ εὐγενικὸ βασιλόπουλο τῆς Θράκης, ὁ ἔμορφος γυιὸς τοῦ Οἰάγρου καὶ τῆς μούσας Καλλιόπης, ὁ ἀσύγκριτος Ὀρφεύς, ἀναταράσσει τὶς ψυχὲς καὶ γοητεύει τὶς καρδιὲς ποὺ τρέχουνε νὰ σωριάσουνε στὰ πόδια του τὴ λατρεία τους.

Ποιὰ θεϊκὴ ἁρμονία ξεπηδάει ἀπὸ τὴν λύρα του καὶ ποιὰ εἶν' ἡ ἐπίδρασίς της στοὺς ἀνθρώπους, καὶ σ' αὐτὴν ἀκόμα τὴν φύσιν! Τὰ ἄγρια ζῶα βγαίνουν ἀπὸ τὰ καταφύγιά τους καὶ πηγαίνουνε νὰ τοποθετηθοῦνε στὰ πόδια του· τὰ δένδρα κι' οἱ βράχοι μετακινοῦνται νὰ πᾶνε νὰ τὸν ἀκούσουνε. Ὅταν συνώδευε τοὺς Ἀργοναῦτες στὴν ἐκστρατεία τους, τὸ σκάφος τῆς Ἀργοῦς, ὑπὸ τοὺς ἤχους τῆς λύρας του, γλυστροῦσε [illegible] ἐπάνω στὴ θάλασσα ποὺ γαλήνευε· οἱ Συμπληγάδες πέτρες, οἱ τεράστιοι [illegible] ποὺ ἑνοῦντο κι' ἔλυωναν μὲ τὴν [illegible] τους τὰ καράβια ποὺ περνοῦσαν ἀνάμεσά τους, σταματήσανε καὶ [illegible] πλέον· ὁ τρομερὸς δράκοντας τῆς Κολχίδος, ποὺ φύλαγε τὸ χρυσόμαλλον δέρας, στὴν ὑπερκόσμια ἀνάκρουσι [illegible] του, κυριεύθηκε ἀπὸ ἀκατανίκητον ὕπνον. Ὁ Ὀρφεὺς ἦταν ὁ μαγικὸς τραγουδιστής, ὁ θεῖος ὑμνητὴς τῆς ἀγάπης.

Ἡ ψυχή του ἡ πλημμυρισμένη ἀπὸ τὸ φῶς τῆς ὡραιότητος, ἀναζητοῦσε παντοῦ τὴν φεγγοβολή της καὶ ὁ ἀθάνατος τραγουδιστής, ἕναν θεὸν πίστευε μεγαλύτερον· τὸν Ἥλιον. Ξυπνοῦσε στὴ μέση τῆς νύκτας, ἐσκαρφάλωνε στὶς πλαγιὲς τοῦ Παγγαίου, ἔφθανε στὴν κορυφὴ πρὶν νὰ σπάσῃ ἡ αὐγὴ κι' ἐκεῖ, μὲ τὸ βλέμμα πρὸς τὴν ἀνατολή, περίμενε νὰ χαιρετήσῃ τὴν ἐμφάνισι τοῦ λαμπροῦ θεοῦ τῆς ἡμέρας.

Ἀπ' ἐκεῖνο του τὸ προσκύνημα γυρίζοντας κάποιο πρωΐ, συνήντησε μέσα στὸ δάσος τὴν Εὐρυδίκη μ' ἄλλες παρθένες, καί, γοητευμένος ἀπὸ τὴν ὀμορφιά της, γύρεψε τὸ κορμί της καὶ τὴν ἀγάπη της.

Στὰ λόγια ἑνὸς ἀνθρώπου ποὔκανε τὶς πέτρες νὰ ζωντανεύουνε καὶ νὰ μαλακώνουνε τὰ αἱμοχαρῆ ἔνστικτα τῶν θηρίων, ποιὰ εὐαίσθητη καρδιὰ θὰ μποροῦσε νὰ ἀδιαφορήσῃ; Ἄκουσε τὸ τραγοῦδι καὶ τὰ λόγια του ποὺ νάρκωναν τὴν ψυχή· εἶδε τὴν ἀσύγκριτη ὀμορφιὰ τοῦ εὐγενικοῦ βασιλόπουλου καὶ πέφτοντας γοητευμένη εἰς τὴν ἀγκαλιά του, ζήτησε νὰ πεθάνῃ στὸ νανούρισμα τῆς φωνῆς καὶ τῆς λύρας του.

Καὶ μέσα σ' ἐκείνη τὴν ἁρμονία τῶν αἰσθημάτων ἀδειάζοντας ὁ Ὀρφεὺς τοὺς θησαυροὺς τῆς ἐμπνεύσεώς του, ἔπλαθε τοὺς μαγευτικοὺς πύργους μὲ τὰ λουλούδια τοῦ ἔρωτα καί, ἀνεβασμένος μαζὶ μὲ τὴν ἀγαπημένη του στὰ φτερὰ τῶν αἰθέρων, πετοῦσε ἀνὰ τὸ ἄπειρον γεμίζοντας τὸ χάος μὲ τὸ μεγαλεῖο τῆς ἀγάπης του.

Ἡ δόξα τοῦ Ὀρφέως εἶχε προσπεράσει τὰ Θρακικὰ ὅρια κι' ἀπ' ὅλου τοῦ κόσμου τὰ μακρυνὰ πέρατα πηγαίνανε ν' ἀκούσουνε τὴν λύραν καὶ νὰ γονυπετήσουνε μπροστὰ στὴν ὀμορφιὰ τοῦ θρυλικοῦ ζεύγους, εὐλαβικοὶ προσκυνηταὶ ποὺ ποθοῦσανε νὰ μυηθοῦνε στὰ μυστήρια τῆς θείας του τέχνης.

Ἕνας ἀπ' αὐτοὺς ἦτανε κι' ὁ Ἀρισταῖος, ποὺ λεγότανε γυιὸς τῆς νύφης Κυρένης. Καὶ τόσο μαγεύθηκε ἀπ' τὴν ὀμορφιὰ τῆς Εὐρυδίκης, ὥστε τὴν ἐρωτεύθη τρελλὰ καί, ἐπωφελούμενος τῆς περιστάσεως ποὺ ὁ Ὀρφεὺς ἔλειπε, προσεπάθησε νὰ τῆς ἐπιβάλῃ τὴν ἀγάπη του.

Γιὰ ν' ἀποφύγῃ τὸν ἀναιδῆ ἐρωτευμένο

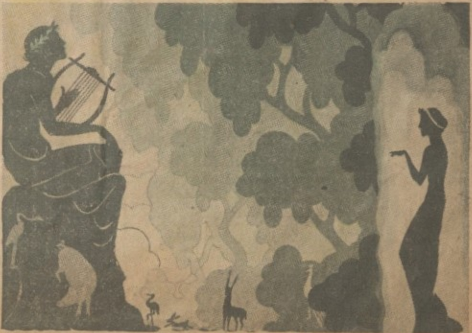

Ὀρφεὺς καὶ Εὐρυδίκη (Σκίτσο Κ. Παπαδοπούλου).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ἡ Εὐρυδίκη, πλανιώτανε στὶς χλοερὲς κοιλάδες τῆς Θράκης μὲ συνοδεία πολλῶν νυμφῶν, ὅταν κάποτε τὴν ἐδάγκωσε στὸ πόδι φαρμακερὸ φίδι κι' ἐγύρισε σπίτι της, τὸ ἴδιο βράδυ ποὔφθασε κι' ὁ ἀγαπημένος της.

Ξεφωνίζοντας λόγια λατρείας μέσα στὸν ἀβάσταχτο πόνο της ἡ Εὐρυδίκη, ἱκετεύει τὸν βασιληᾶ τῆς καρδιᾶς της νὰ ψάλλη τὸ τραγοῦδι τῆς ἀγάπης του κι' ἐκεῖνος, ποτίζοντας τὴν πληγή της μ' ὁλόθερμα δάκρυα, ἀγωνίζεται νὰ νικήση μὲ τὴν λύρα τὸ δηλητήριο.

Ἔδωσαν οἱ παλμοὶ τῆς καρδιᾶς του στὴν Εὐρυδίκη τὴ δύναμι ν' ἀντισταθῇ καὶ νὰ νικήση τὸν θάνατον; Μπόρεσε τάχα, νὰ τῆς ἐμπνεύση τὴν ζωὴν μὲ τὴν ἀκατανίκητη δύναμι ἑνὸς ἔρωτος ποὺ δὲν εἶχε ὅρια; Ὁ θρῦλος, ποιητικώτερος ἀκόμη, θέλησε νὰ βεβαιώση, ὅτι ἡ Εὐρυδίκη πέθανε, κι' ὁ ἀθάνατος ἀοιδὸς τὴν ἀνέστησε!

Νεκρὴ ἡ ἀγάπη του! Νεκρὴ ἡ ψυχή του! Ξετρελλαμένος ἀπὸ ἀβάσταχτο πόνο ὁ Ὀρφεύς, γύριζε ἀπαρηγόρητος στὰ βουνὰ καὶ προσπαθοῦσε νὰ πνίξη τὴ θλῖψι του μέσα στοὺς μεθυστικοὺς ἤχους τῆς λύρας του. Τὸ τραγοῦδι μαλακώνει τὰ σκιρτήματα τῆς καρδιᾶς, ἀλλὰ δὲν σβύνει τὸν πόνον του.

Ἀντηχοῦνε οἱ βράχοι τοῦ Θρακικοῦ βουνοῦ ἀπ' τοὺς στεναγμούς του, θρηνῶντας μαζὶ τὴν ἀπελπισία του, ψιθυρίζουν οἱ φυλλωσιὲς τῶν δασῶν τὴ θλῖψι του, κι' ὁ ἀγαπημένος θεός του ὁ Ἥλιος, μάταια προσπαθεῖ νὰ μεταδώση στὴν παγωμένη ψυχή του τὴ χαρὰ τῆς ἐλπίδας. Ἡ ὀδύνη τοῦ παντοτεινοῦ χωρισμοῦ αὐλακώνει τὴν ὕπαρξί του, ἡ ἀπελπισία τὸν λυγίζει καὶ τὸν σπρώχνει στὴν ἐκμηδένισι.

Δὲν μπορεῖ νὰ ζήση χωρὶς ἐκείνην κι' ἕνα μονάχα τοῦ μένει· νὰ κατέβη στὸν Ἄδη.

Ἐκεῖ κάτω, στὸ Ταίναρον, ἔχαινε τὸ φρικτὸ στόμιό του, κι' ὁ πονεμένος ἐραστής, ἀψηφῶντας τὸ βάραθρο μπῆκε κι' ἔφθασε στὶς ἀπαίσιες φάραγγες τῆς Στυγός, τοῦ ποταμοῦ ποὺ τριγύριζε τὸν τόπο ὅπου κατοικοῦσε ὁ θάνατος.

Μπροστά του βρισκόντανε σκελετοὶ ποὺ βρωμούσανε, κρανία πεταμένα στὸ γλοιῶδες ἔδαφος. Παρακάτω σκιές, ποὺ δὲν ἤσανε πλέον μήτε ἀνθρώπινες, μήτε ψυχές, ἐκουνιῶντο δῶ κι' ἐκεῖ σὰν ἀραχνοΰφαντα ὑφάσματα ποὺ δὲν στεκῶνταν καὶ τόσο ὄρθια.

Ἀποτρόπαια φάσματα οἱ Ἐριννύες κι' οἱ Κῆρες, γαυγίζανε γύρω του κι' ὁ τρομερὸς χάλκινος σκύλος, ὁ Κέρβερος μὲ τὰ τρία κεφάλια, ὁ πιστὸς τῶν πεθαμένων φρουρός, ἔτριζε τὰ δόντια του ἀφήνοντας μυκηθμούς.

Ἄρχισε ὁ Ὀρφεὺς νὰ παίζη τὴ λύρα του καὶ τὸ σκοτάδι τοῦ θανάτου γέμισε θεϊκὴ ἁρμονία. Πρώτη φορὰ ἀντήχησε στὸν τόπον τῶν θρήνων μιὰ τέτοια συγκλονιστικὴ μελῳδία. Τρέμανε τὰ τείχη τῶν βασιλείων τοῦ Πλούτωνος, ἐσυσπῶντο παράξενα τὰ ἕξη σαγόνια τοῦ Κέρβερου· τὰ δαιμόνια τοῦ Ἄδη συμμαζευθήκανε στὶς χαραμάδες τῶν κατάμαυρων τοίχων, ὑπὸ τὴν μαγευτικὴ ἐπίδρασι τῶν στεναγμῶν τῆς ἀθάνατης λύρας κι' ἡ Περσεφόνη, ἡ γυναῖκα τοῦ βασιληᾶ τῶν σκιῶν, ἔτρεξε κι' αὐτή, παραλυμένη ἀπὸ τὴ γοητεία τοῦ τραγουδιοῦ τοῦ τολμηροῦ ἐπισκέπτη τῶν μεγάρων της, ποὺ ἐνέπνεαν καὶ στὴν ἴδια τὸν τρόμο.

—Θνητέ! τοῦ εἶπε. Τί γυρεύεις στὰ ζοφερά μου βασίλεια; Δὲν ξέρεις λοιπόν, πῶς ἔπρεπε πρὶν νὰ βγάλης τῶν σαρκῶν σου τὸ ἄθλιο ράκος στῆς ζωῆς τὸ κατῶφλι;

Ξανάπαιξε πρῶτα τὴ λύρα του ἁρμονικώτερα ὁ ἐρωτευμένος ποὺ τόλμησε νὰ φθάση ἕως τὸν Ἄδη, κι' ἀπήντησε ὕστερα:

—Ὦ, ἀθάνατοι ἄρχοντες τοῦ καταχθόνιου κόσμου, ὅπου μᾶς γκρεμίζει ἡ ἀδυσώπητη Μοῖρα! Δὲν κατέβηκα δῶ, μήτε γιὰ νὰ περιεργασθῶ τὶς τρομερὲς ἐκτάσεις τοῦ σκοτεινοῦ βασιλείου σας ἢ νὰ δαμάσω τοῦ Ἄδου σας τὰ φρικαλέα τέρατα. Λυώνει τὴν ψυχή μου ἕνας πόνος ἀβάστακτος. Ἕνα ὄνειρο εἶχα στὸν ἐπίγειο βίο μου, ὄνειρο ποὺ πῆρε μορφὴ στὴν ὑπέρθεη μορφὴ τῆς περικαλλοὺς Εὐρυδίκης μου· καὶ σεῖς μοῦ τ' ἁρπάξατε ἀνηλεεῖς κι' ἀσυγκίνητοι βασιλεῖς τῆς ἀναισθησίας, ὅπως εἴσαστε. Ἔχιδνα· ποὺ τὴν γέννησε τὸ σκοτάδι, ἔχυσε τὸ δηλητήριο τοῦ θανάτου στὸ ὡραῖο κορμί της καὶ τὴν ἔφερε δῶ, στὴν πιὸ θαλερὴ ἐποχὴ τῆς ζωῆς της. Προσπάθησα ὑπεράνθρωπα νὰ ὑπομείνω μὲ θάρρος τὸν ἀνίκητο πόνο μου, ἀλλὰ δὲν τὸ κατώρθωσα. Ὁ ἔρωτας νίκησε τὴν ἐπιμονή μου: Ἔσβυσα ὅπως σβύνουν ἀπὸ ἠχὼ σὲ ἠχὼ οἱ πένθιμοι πόνοι τῆς λύρας μου. Δὲν ξέρετε τὸν ἔρωτα σεῖς καὶ δὲν νοιώθετε τὴν ἀπέραντη κυριαρχία ποὔχει στὸν κόσμο τῆς ἡμέρας καὶ τῆς ζωῆς... Ἀλλὰ τί λέω; Μήπως καὶ σᾶς δὲν σᾶς ἕνωσε ὁ θεὸς αὐτὸς ποὖναι τόσο πελώριος, ὅσο εἶνε μικρός, κι' ἡ ἁρπαγή σου, θεά, ἀπ' τὴν ἀγκαλιὰ τῆς Δήμητρας, δὲν εἶχε αἴτιον τὸν Ἔρωτα; Σ' αὐτὸν λοιπόν, σᾶς ὁρκίζω, τοῦ Ἄδη ἀνοικτίρμονες βασιληάδες. Δῶστε μου πίσω τὴν Εὐρυδίκη μου! Ξαναδῶστε καὶ πάλι τῆς ζωῆς της τὸ νῆμα ποὺ τόσο ἀνάλγητα κόψατε! Σᾶς μιλάει μὲ τὸ στόμα μου ὁ ἀνίκητος ἔρωτας, σᾶς μιλάει μὲ τὰ χείλη μου ἡ θαυματουργὴ ποίησι, σᾶς ἱκετεύει μὲ τῆς λύρας μου τοὺς στεναγμοὺς ἡ μουσικὴ μὲ τὴ γοητεία της. Δῶστε μου πίσω τὴν Εὐρυδίκη μου! Τὰ σκοτεινά σας μέγαρα εἶνε ἡ τελευταία κατοικία ὅλων μας· κι' ἂν τυχὸν ἀργήσουμε, ποτὲ δὲν θὰ κατορθώσουμε νὰ τ' ἀποφύγουμε. Τί λοιπὸν θὰ χάσετε, ἂν ἀφήσετε γιὰ λίγον καιρὸ στὴ ζωὴ ἕνα σας θῦμα ποὺ, ἔτσι κι' ἀλλοιῶς, θὰ ξανάρθη;

Στέναξε βαθειὰ καὶ μειλίχια τώρα ἐξακολούθησε:

—Πιστέψτε, θεοὶ ἀνοικτίρμονες! Ἂν δὲν ἀκούσετε τὴν παράκλησι ἑνὸς ἀπελπισμένου, θὰ δεχθῆτε κι' ἐμένα μαζὶ μὲ τὴν Εὐρυδίκη μου. Δὲν θὰ μὲ πείσετε νἄβγω ἀπὸ δῶ μονάχος. Ἂν θέλετε δυὸ θύματα ἀντὶ γιὰ ἕνα, πάρτε με. Μένω μαζί σας, γιὰ νὰ εἶμαι μαζί της...

Ξανάκρουσε τὶς χορδὲς τῆς λύρας κι' ἐκείνη ἄφησε τώρα βαθεῖς στεναγμοὺς κι' ὄχι τραγοῦδι. Ὁ Τάνταλος λησμονάει τὸ αἰώνιο μαρτύριό του στὸν Τάρταρο. Τὰ ὄρνια ποὺ τρώγανε τὸ συκώτι τοῦ Τιτυοῦ, φτερουγίζουνε μαγεμένα γύρω ἀπὸ τὸν θεῖο τραγουδιστή, κι' ὁ μαρτυρικὸς τροχὸς τοῦ Ἰξίωνος ποὺ γυρίζει ἀδιάκοπα, σταματάει ἀδυνατῶντας νὰ συνεχίση τὴν αἰώνια στροφή του, ὑπὸ τὴν ἀκατανίκητη ἐπίδρασι τῆς ἁρμονίας ποὺ τὴν καθιστᾷ οὐρανίαν ὁ ἔρωτας. Οἱ Δαναΐδες ἀφήνουνε τὸ τρύπιο πιθάρι τους καὶ στέκουν κατάπληκτες κι' ὁ Σίσυφος κάθεται, ἀσυναίσθητα, ἐπάνω στὴν πέτρα ποὔχε καταδικασθῆ ν' ἀνεβάζη αἰώνια πρὸς τὴν ἀπότομη κορυφὴ τοῦ ὑποχθονίου βουνοῦ.

Κανεὶς δὲν ἐσκέφθηκε νὰ τοὺς ξαναφέρη στὸ ἀτέλειωτο ἔργο τους. Γοητευμένος ὁ Ἄδης ἀκροάζεται. Κι' ὁ θάνατος ἀκόμη, ἀφήνει χάμω τὸ φοβερό του δρεπάνι καὶ λησμονάει ἐκείνους ποὔπρεπε νὰ πεθάνουνε. Χάρις σ' εναν τέτοιον ἔρωτα, κέρδισαν οἱ μελλοθάνατοι στιγμὲς ζωῆς. Πρώτη φορὰ τὰ ρικνὰ μάγουλα τῶν ἀναίσθητων Ἐριννύων ὑγράνθησαν ἀπὸ δάκρυα καὶ πρώτη φορὰ συνεκινήθησαν οἱ δαίμονες ποὺ ἤσανε κι' ἀπ' τὸ ἀτσάλι πιὸ ἀλύγιστοι, στὴ μαγικὴ γοητεία τῶν στεναγμῶν του. Ἡ δύναμις τῆς πληγωμένης καρδιᾶς του κατανίκησε τοὺς ἀνίκητους. Ὁ Τάρταρος ἐφωτίσθηκε...

Ὁ Ἄδης συγκινήθηκε. Ὁ ἄρχοντας τοῦ ἐρέβους κι' ἡ σκληρὴ σύζυγός του ἡ βασίλισσα Περσεφόνη, ποὺ φρικιούσανε στὴ μουσικὴ πανδαισία, προσκαλέσανε τώρα τὴν Εὐρυδίκη. Εἶχε πρόσφατο ἀκόμη τὸ τραῦμα ἡ δύστυχη καὶ τρικλίζοντας πλησίασε μὲ βῆμα ἀργό.

Νίκησε ὁ Ἔρωτας κι' αὐτόνε τὸν τάφο. Ἡ μουσικὴ ἀνέστησε μιὰ πεθαμένη. Ὁ Ὀρφεύς, γεμᾶτος χαρὰ καὶ γλυκειὰ φρικίασι, ἔφυγε μαζί της ἀπὸ τὰ βασίλεια τοῦ Πλούτωνος. Καὶ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ ἔρωτος προχωρεῖ πρὸς τὸ στόμιο τοῦ Ἄδου, ἐνῷ τὸν γαυγίζει ὁ Κέρβερος ποὺ συνέρχεται ἀπ' τὴ νάρκη του, κι' ἀφοῦ ἔδωσε πρὶν τὴν ὑπόσχεσι, πῶς δὲν θὰ γυρίση νὰ ἰδῇ τὴν ἐρωμένη ποὺ κέρδισε, ἂν δὲν

ψυχή του ἀποζητάει τὴ μόνωσι ποὺ ταιριάζει μονάχα στοὺς ταραγμένους του λογισμοὺς καὶ στοὺς λυγμοὺς τῆς καρδιᾶς του.

Ὁ κόσμος, καταπτοημένος μπροστὰ σ' ἐκείνη τὴ νεκροφάνεια ἢ νεκρανάστασι, τοῦ προσφέρει τὶς ἐκδηλώσεις τῆς βαθείας συμπαθείας του. Οἱ γυναῖκες ὅλες τὸν λατρεύουν αὐτὸν τὸν θεῖο τραγουδιστή, καὶ κυκλώνοντάς τον ὁλόγυμνες, τοῦ προσφέρουνε γιὰ παρηγοριὰ τῆς ὀμορφιᾶς των τὰ μῦρα καὶ τὸν καλοῦνε στὸ ἀέναο προσκύνημα τῆς θεᾶς τῆς ἀγάπης. Ἀλλ' ἐκεῖνος μένει πάντα ἀσυγκίνητος κι' ἀπαρηγόρητος.

Συνεχίζοντας τὴν ἀδιάκοπη περιπλάνησί του ἔφθασε σ' ἕναν ὁλοπράσινον λόφον καὶ κουρασμένος ξαπλώθηκε στὴν παχειὰ χλόη του. Πῆρε τὴ λύρα του κι' ἄρχισε νὰ χτυπάη τὶς χορδές της μ' ὅλην τὴν παραφορὰ τῆς ὀδύνης του.

Καὶ τότε συνετελέσθη τὸ θαῦμα : Ἡ μουσικὴ ὑπέταξε τότε καὶ πάλι τὴν ἄψυχη φύσι.

Μαγεμένα τὰ δένδρα τοῦ ἀπέναντι δάσους, ἀρχίσανε νὰ πλησιάζουν ἐκεῖ ὅπου ξεπηδοῦσε ἡ μελῳδία. Ἡ κατάφυτη ἔκτασις ὅπου κατοικοῦσαν οἱ Ἡλιάδες νύμφες, λύγιζε στὴ γοητεία τοῦ τραγουδιοῦ του· τὰ πλατύφυλλα δένδρα, οἱ τρυφερὲς φιλλύρες, οἱ ἄγριες βελανιδιές, ἡ παρθένα δάφνη, οἱ καρυδιὲς καὶ ὁ πρῖνος, τὰ πεῦκα καὶ τὰ πλατάνια ποὺ βογγούσανε στὰ κτυπήματα τῶν φτερῶν τοῦ βορρηᾶ, πλησίασαν ὅλα, γοητευμένοι προσκυνηταὶ τῆς οὐράνιας μελῳδίας τοῦ πονεμένου τραγουδιστή. Κι' ἐκεῖ, σκύβοντας ἡ ἄψυχη φύσις τὸ ὑπερήφανό της κεφάλι, προσκύνησε τὸν ἀκατανίκητο γόητα.

Τὰ λουλούδια ἀνοίγανε περισσότερο τὰ πέταλά τους σὰν νὰ προσπαθούσανε νὰ ἀκούσουνε καλύτερα τὴ μαγικὴ λύρα του. Ἡ ἀναίσθητη φύσις πῆρε ψυχὴ κι' ἔφρισσε· οἱ πέτρες μαλάκωναν, τὰ κυπαρίσσια δὲν φαινόναντε νὰ ὑψώνουν τώρα τὴν ἔκφρασι τῆς ὀδύνης των.

Ἀλλ' οὔτε κι' αὐτὴ ἡ ὑποταγὴ τοῦ παντὸς στὸ μεγαλεῖο τοῦ ἔρωτά του, δὲν ἦταν ἱκανὴ νὰ βγάλη ἀπ' τὴν καρδιά του τὸν πόνο καὶ τὸ σκοτάδι. Σιγὴ καὶ πάλι ξεχύθηκε γύρω: ὁ θεῖος Ὀρφεὺς ἀφῆκε τὴ λύρα του χάμω καὶ ναρκωμένη ἡ φύσις ξαναπαίρνει σιγὰ-σιγὰ τὴν συνηθισμένη μορφή της. Θὰ τὴν συγκινήση καὶ πάλι, θὰ τὴν συγκινῇ αἰωνίως ὁ πόνος τοῦ ἐρωτευμένου τραγουδιστή, ἀλλ' αὐτοῦ ἡ καρδιὰ θὰ θρηνῇ αἰωνίως, γιατὶ τίποτε δὲν εἶνε ἱκανὸ νὰ σβύση τὴν ἀνάμνησι τῆς ἀγαπημένης του.

Τρελλαμένες ἀπὸ πόθο κι' ἔρωτα οἱ γυναῖκες τῆς Θράκης, τρέχανε κοντά του, μάταια ἀναζητῶντας τὴν ἀγκαλιά του καὶ τὴν καρδιὰ καὶ μιὰ μέρα, στὴν τρέλλα τοῦ πόθου των, τὸν ἐσκότωσαν.

Ἀλλ' ὁ Ὀρφεὺς καὶ πεθαμένος ἐδίδασκε τὴν οὐράνια τέχνη του : Τ' ἀηδόνια, ὅσα πήγανε κι' ἐκτίσανε τὶς φωληές τους στὸν τάφο του, τραγουδούσανε πιὸ γλυκά, ἐμπνεόμενα ἀπὸ τὴ θεία πνοὴ τῆς ψυχῆς ἐκείνου ποὺ μὲ τὸν μεγάλον του ἔρωτα κατώρθωσε νὰ ὑποτάξη τὴ φύσι καὶ νὰ καταβάλη τὸν θάνατον...

Ι. Α. ΣΚΟΥΤΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

yright by «Θησαυρὸς»

Ἀνέβηκε στὶς ψηλὲς κορυφὲς τῆς Ροδόπης καὶ τοῦ Αἵμου, ποὺ τὸν ραπίζει ἀκατάπαυστα ὁ μανιασμένος βορρηᾶς. Πῆγε στὶς χῶρες π' ἄκουσαν πρῶτες τὶς μαγικὲς μελῳδίες του κι' ἀντηχήσανε πρῶτες τοὺς ἀπελπισμένους του γόους.

Δὲν ἤθελε νὰ ἰδῇ κανέναν, κι' ἀπέφευγε κάθε γυναῖκα σὰν ἐχθρά του ἀμείλικτη. Δὲν ὑπῆρχε πιὰ γι' αὐτὸν ἔρωτας. Τὸ μοναδικὸ ὄνειρό του κρύφτηκε γιὰ πάντα στὰ κατάψυχρα βάθη τῆς γῆς. Ἡ ἐρημωμένη

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ